

ningerne om denne Sag, saaledes som de have faaet Udtryk i Udtalelser og Afstemninger før Systemskiftet, have været paa-virkede af Hensyn, som ikke vedkom Sagen. Deri ligger i mine Tanker ikke noget fornærmeligt hverken imod enkelte Personer eller imod det højttærede andet Ting, thi vi have jo i denne Samling set, med hvor mange Sager det har været Tilfældet, at det andet Ting har faaet et helt nyt Syn paa dem efter Systemskiftet. Mit Ønske er altsaa, at ogsaa denne Sag maa være saa lykkelig nu efter Systemskiftet at blive betragtet med andre Blikke end før og navnlig, at den maa blive Genstand for en mere virkelig saglig Behandling med Udelukkelse af storpolitiske og andre Hensyn.

Kofoed: Der er maaske her i Tinget enkelte Medlemmer, som finde, at det er mindre heldigt og mindre velbegrundet, at jeg som Repræsentant for Bornholm ved adskillige Løjligheder har taget Ordet her og omtalt de særlige Forhold og de Privilegier, som Bornholm tidligere har haft især med Hensyn til Beskatningsforhold. Jeg skal nu hertil sige, at det ikke er min Mening at hævde eller forlange ny Forrettigheder eller Fordele fremfor de øvrige Landsdele. Men nægtes kan det jo ikke, at Bornholm paa saa at sige alle tidligere Love og Forordninger har haft en særegen Stilling og er bleven behandlet paa en egen særskilt Maade. Det gælder baade de gamle Forordninger med Hensyn til Skattevæsenet, og det gælder ogsaa næsten alle nyere Love. Jeg mener saa, at der jo her bør tages noget Hensyn til, hvad der har foreligget fra Fortiden, og jeg kan ikke nægte, at jeg havde næret Haab om, at der under Behandlingen af Skatte-lovene i det andet Ting var blevet taget noget mere Hensyn til Bornholms særegne Forhold og sket Lempelser i noget større Grad, end det er sket. Jeg skal ikke nægte, at der ved nærværende Lov er ved Beregningen af Ejendomsskylden taget et vist Hensyn og et ikke uvæsentligt Hensyn ogsaa til Bornholm. Naar det nu foreslaas at afskrive Gammelskatten, Land- og Ligningsskatten og Bygningsafgiften, og det paa et andet Lovforslag foreslaas at afløse Tienden, saa er det altsammen paa Omraader, hvor Bornholm tidligere har haft en noget begunstiget Stilling. Vi have ikke svaret saa store Afgifter paa disse Omraader som det øvige Land. Men naar saa det, vi kalde Jordebogsafgift eller Landgilde, forbliver urørt, ikke omtales i det nærværende Skattelovforslag, er det jo

klart, at Bornholm derved faar en uheldig Stilling, da Jordebogsafgiften netop er den Skat, som paa Bornholm tynger mest. Da jeg tidligere her i Tinget har haft Løjlighed til at gøre opmærksom paa disse særlige Forhold, skal jeg ikke komme ind paa en Gentagelse, men kun henvise til, hvad jeg derom tidligere har anført. Jeg kan i det hele taget ikke forstaa den Forskel, der er paa det, man kalder Grundskatter og Grundbyrder. Det er alle sammen gamle Skatter eller Præstationer, som ere paalagte fra gammel Tid, og enten man kalder dem med det ene eller det andet Navn, mener jeg, at det kommer ud paa det samme; det er gamle, gode Skatter altsammen, selv om det ikke hedder Gammelskat. Jeg kunde nævne 20—30 forskellige Navne paa Skatter paa Bornholm, som nu ere indbefattede under det, vi kalde Landgilde eller Jordebogsafgift. Nægtes kan det ikke, at denne Jordebogsafgift paa Bornholm er noget ulige fordelt, og at en fuldstændig Afskrivning derfor vilde komme til at virke meget forskellig for de enkelte altsaa ikke falde ensartet paa Ejendommene efter disses Værdi og Størrelse. Men jeg tror ogsaa, at man vilde føle sig tilfredsstillet, hvis man kunde opnaa, at Jordebogsafgiften nedskrevs omtrent til Halvdelen. Det vilde blive noget i Lighed med, hvad der er foreslaaet for de 8 sønderjydske Sogne, hvor Jordebogsafgiften er foreslaaet nedsat ved et særlig Lovforslag. Jeg skal tillade mig at henstille dette til Overvejelse for det eventuelle Udvalg, som vil blive nedsat om nærværende Sag. Skulde det ikke lykkes nu at faa indført nogle Lempelser eller Forandringer her, vil jeg udtale det Haab, at den højttærede Finansminister, naar de Undersøgelser, som nu foretages med Hensyn til Bornholms Beskatningsforhold, blive tilendebragte, vil fremsætte et særligt Lovforslag om dette Forhold. Jeg tør da tro, at disse Undersøgelser ville faa et for Bornholm gunstigt Resultat.

Jørgensen: Jeg har først det Hvert ved denne Løjlighed at bringe den høje Regering Agrarledelsens Tak for Fremsettelsen af det foreliggende Lovforslag. Jeg tror nok, at jeg tør sige om dette Forslag, at det kommer Idealet af en Skatte-reform saa nær, som man i alt Fald foreløbig tør vente det i et Land som dette, hvor man synes med en ganske mærkværdig Stædighed at have sat sig fast i den Opfattelse, at Landbruget partout skal være Genstand for en Dobbeltbeskatning. Jeg kan ikke nægte, at det har forbavset mig